

Dr. Stjepan Šterc: HITNO PROVESTI LUSTRACIJU U ZNANOSTI EU 1481: DEMOGRAFSKE POSLJEDICE KOMUNIZMA U HRVATSKOJ

Autor: [dnevno.hr](#) Četvrtak, 26. Studeni 2015. u 10:16

Na Okruglom stolu govorili su i mr. sc. Jure Vujić i dr. sc. Robert Skenderović, a moderirao je dr. sc. Mario Jareb.

Sinoć je u velikoj dvorani Matice hrvatske održan četvrti po redu Okrugli stol [Inicijative EU 1481](#) o lustraciji, odnosno o suočavanju s komunističkom totalitarnom prošlošću. Govoreći o DEMOGRAFSKOM STANJU U HRVATSKOJ KAO POSLJEDICI KOMUNIZMA dr. Stjepan Šterc uvodno je naglasio kako se lustracije prije svega treba provesti u znanosti. „Smatramo kako bi u Hrvatskoj sukladno općim europskima stavovima o totalitarnima režimima lustraciju trebalo prvo provesti u znanosti i obrazovanju jer se radi o temeljima svakog društva pa i hrvatskog. Nezamislivo je u bilo kojoj demokratskoj i razvijenoj zemlji sudjelovanje u tim djelatnostima izvan konteksta nacionalnih interesa i vrijednosti, nezavisno od političke opcije kojoj se pripada. Svatko ima pravo djelovati po svojoj savjesti u pluralnom društvu, ali ne može zbog protuhrvatskog djelovanja biti i financiran iz hrvatskog proračuna. Zato nam je potrebna primarno znanstvena lustracija na način kako je provedena npr. u Njemačkoj“, među ostalim je naglasio dr. Šterc.

ŠTO JE ZAPRAVO SLOMILO HRVATSKU POPULACIJU

U glavnom dijelu predavanja naglasio je kako standardna pojašnjenja demografskog razvoja Hrvatske u okvirima teorije demografske tranzicije, inače primjenljiva kod manje-vise svih populacija, u svojoj osnovi negiraju posebne faktore koji su djelovali na hrvatski demografski razvoj i slamali hrvatsku populaciju do svih negativnih pokazatelja i trendova. Upravo su ti posebni faktori ubrzali pojavu post tranzicijske faze u Hrvatskoj u neskladu s njezinim gospodarskim razvojem i uveli Hrvatsku u izumiranje, prirodni pad, negativni migracijski saldo i moguću pojavu supstitucije stanovništva.

POSEBNI FAKTORI

Posebne faktore možemo u 20. i 21. stoljeću vezati za gospodarske krize, ratove, agresiju na Hrvatsku i politicko djelovanje totalitarnog sustava nakon 2. svjetskog rata, rekao je Šterc. Ukupno je moguće izdvojiti 7 razdoblja velikih depopulacija i iseljavanja stanovništva, a nakon 2. svjetskog rata 4 (3 za vrijeme komunističkog razdoblja). Sve je to znanost jasno mogla razlučiti, ali nije primarno zbog jos uvijek tolerantnog stava prema prošlim vremenima i produženja komunističke doktrine u akademskim okvirima. Zato, i zbog još puno drugih razloga smatramo kako bi u Hrvatskoj sukladno općim europskima stavovima o totalitarnima režimima lustraciju trebalo prvo provesti u znatnosti i obrazovaniju jer se radi o temeljima svakog društva pa i hrvatskog. Nezamislivo je u bilo kojoj demokratskoj i razvijenoj zemlji sudjelovanje u tim djelatnostima izvan konteksta nacionalnih interesa i vrijednosti, nezavisno od političke opcije kojoj se pripada. Svatko ima pravo djelovati po svojoj savjesti u pluralnom društvu, ali ne može zbog protuhrvatskog djelovanja biti i financiran iz hrvatskog proračuna. Zato nam je potrebna primarno znanstvena lustracija na način kako je provedena npr. u Njemačkoj.

UZROCI DEMOGRAFSKOG SLOMA U HRVATSKOJ KAO POSLJEDICE KOMUNIZMA – PO TOČKAMA

1. Križni su put i Bleiburg odnijeli SU izravno i neizravno preko 350 000 ljudi.
2. Otvaranje granica početkom 1960-tih u bivšoj državi odnijelo je oko 450 000 ljudi u emigraciju, primarno Srednju Europu (najviše Njemačku).
3. Agresija na Hrvatsku početkom 1990-tih odnijela je po procjeni izravno i neizravno novih 482 000 ljudi (od toga ukupno oko 300 000 Srba).
4. Ukupno je vezano za komunističko razdoblje 1 282 000 stanovnika u Hrvatskoj manje.
5. Pretpostavimo li u cijelome razdoblju od 1945. do 1991. godine prosječnu rodnost od samo 10 promila tih bi 1 282 000 stanovnika godišnje rodilo 12 820 djece, a u razdoblju od 50 godina ukupna obnova stanovništva iznosila bi 641 000 osoba.
6. Gubici stanovništva Hrvatske od početka 20. stoljeća izravni i neizravni iznose ukupno 2 434 000 osoba, a u komunističkom razdoblju njihov je udjel oko 53 %.
7. Hrvatska je jedina zemlja u okruženju koja je nakon svih ratova u 20. stoljeću imala depopulaciju ukupnog stanovništva.
8. Hrvatska je danas u klasičnome demografskome slomu sa svim negativnim pokazateljima i trendovima.
9. Novije je razdoblje u Hrvatskoj obilježeno puzajućom supstitucijom stanovništva.
10. Demografska problematike postaje ključno pitanje hrvatske nacionalne sigurnosti i temelj ukupnoga razvoja zemlje.
11. Hrvatskoj koja demografski nestaje i pred schengenskim je vratima velike migracije stanovništva prema Europi mogu postati velika demografska prijetnja.
12. Hrvatska danas treba jasnu strategiju ukupnog razvoja i domovinske sigurnosti i način upravljanja sukladan očuvanju nacionalnih vrijednosti, demografskoga i gospodarskog postanka i hrvatskog identiteta.

Na Okruglom stolu govorili su i mr. sc. Jure Vujić i dr. sc. Robert Skenderović, a moderirao je dr. sc. Mario Jareb.